Nr. 5 (2) Katowice, dnia 15 lutego 1934 Rok XI.

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Poz. **Treść:**

4. Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 28 października 1933 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli i rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych. (Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 85 z dn. 30. X. 1933 r. poz. 660).

5. Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych. (Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 28 z dn. 13. III. 1928 r. poz. 258).

6. Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 21 października 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych. (Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 91 z 1932 r. poz. 774).

7. Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 27 października 1933 r. o kwalifikacjach zawodowych wychowawczyń przedszkoli. (Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 85 z dn. 30. X. 1933 poz. 645).

8. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 grudnia 1928 r. zawierające przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych. (Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z 1929 r. poz. 3).

9. Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 6 z dnia 13 stycznia 1934 r. w sprawie wypłacania dodatków służbowych nauczycielom, p. o. kierowników publicznych szkół powszechnych.

Komunikaty:

10. w sprawie konkursu na stanowisko przełożonej państw. gimnazjum żeńskiego w Tarnowskich Górach.

11. Konkursy na posady kierowników szkół i nauczycieli.

12. w sprawie wizytacji szkół handlowych i dokształcających wiejskich.

13. w sprawie uzupełnienia okólnika Min. Komunikacji Nr. HOU. 1440.

14. w sprawie Sanatorjum Akademickiego w Zakopanem.

15. w sprawie wyniku konkursu Międzynarodowego Żeńskiego Fidac'u.

16. w sprawie wydawnictwa „Szkoła Junaka".

17. w sprawie filmu propagandowego p. t. „Nie damy ziemi".

18. w sprawie broszurki p. t. „Samoobrona przeciwgazowa ludności cywilnej."

19. w sprawie kursu gimnazjalnego Pow. Uniwersytetu Korespondencyjnego.

20. O wydawnictwach.

Poz. 4.

Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 660.

ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 28 października 1933 r.

w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 25 marca 1933 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 249) postanawiam co następuje:

Art. 1. Ustawa z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 104, poz. 873) ulega zmianom następującym:

1) w art. 15 dodaje się przed ustępem ostatnim nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Minister lub upoważniona przez niego władza szkolna może zaliczyć nauczycielom do czasu służby pracę odbytą w szkołach państwowych państw obcych lub czas pracy zawodowej, dającej kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające ich do służby nauczycielskiej.";

2) art. 29 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Wymiar godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.";

3) w art. 34 w ust. 1 skreśla się wyrazy: „określa inna ustawa", a w ich miejsce wstawia się wyrazy: „normują odrębne przepisy";

4) art. 35 ust. 2, art. 39, 40 i 41 skreśla się;

5) po art. 97 dodaje się nowy art. 97 a o brzmieniu następującem:

„Art. 97 a. Na obszarze województwa śląskiego przepisy ustawy niniejszej stosuje się z następującemi zmianami:

1) Przez nauczycieli i kierowników szkół powszechnych rozumie się także kierowników, którym według dotychczasowych przepisów przysługuje tytuł rektorów, konrektorów oraz dyrektorów i nauczycieli szkół wydziałowych, a przez prefektów — księży katechetów.

2) Zamiast ustępu przedostatniego art. 51 i art. 54—56 stosuje się przepisy następujące:

a) Zawarcie związku małżeńskiego przez tymczasową lub stałą nauczycielkę powoduje rozwiązanie stosunku służbowego. Ustanie stosunku służbowego ustala władza przełożona nauczycielki w piśmie zwalniającem ją ze służby.

Zwolnienie nauczycielki ze służby winno nastąpić najpóźniej z końcem miesiąca lipca, o ile małżeństwo zawarte zostało w pierwszem półroczu roku kalendarzowego, oraz najpóźniej z końcem miesiąca stycznia roku następnego, o ile zawarcie małżeństwa przypadło w drugiem półroczu roku kalendarzowego.

b) Osoby zamężne nie mogą być mianowane na stanowisko nauczycielki w szkołach wymienionych w art. 1.

c) Nauczycielka, która wstąpiła w związek małżeński, obowiązana jest zawiadomić o tem władzę przełożoną w ciągu 14 dni, licząc od dnia zawarcia małżeństwa. Jeśli skutkiem niedostosowania się nauczycielki do powyższego przepisu rozwiązanie stosunku służbowego nie może nastąpić w terminie wskazanym pod lit. a), to przy ustaleniu wysokości odprawy nie uwzględnia się czasu spędzonego przez nauczycielkę w służbie po powyższym terminie. Wysokość odprawy oblicza się w tym przypadku według kwoty uposażenia, otrzymanego przez nauczycielkę w miesiącu, z końcem którego winno było nastąpić jej zwolnienie ze służby.

d) Jeżeli przeciwko nauczycielce toczy się postępowanie dyscyplinarne, może władza przełożona odroczyć rozwiązanie stosunku służbowego z powodu zawarcia małżeństwa aż do ukończenia postępowania dyscyplinarnego. Prawomocne orzeczenie kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby lub z zawodu nauczycielskiego powoduje utratę prawa do odprawy. Zmniejszenie uposażenia z mocy prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego powoduje odpowiednie zmniejszenie odprawy.

e) Nauczycielce stałej, która ustępuje ze służby nauczycielskiej z powodu zawarcia małżeństwa, należy się po odbyciu co najmniej jednego roku stałej służby w szkołach publicznych odprawa w wysokości zależnej od okresu służby nauczycielskiej.

Odprawa ta wynosi: a) po upływie jednego roku i przed ukończeniem pięciu lat służby — trzykrotne, b) po upływie pięciu i przed ukończeniem dziesięciu lat służby — sześciokrotne, c) po upływie dziesięciu lat służby — dwunastokrotne miesięczne pełne w ostatnim miesiącu służby otrzymane uposażenie. Po ukończeniu dziesięciu lat służby dolicza się za każdy następny rok służby jednomiesięczne pełne ostatnio otrzymane uposażenie. Suma odprawy nie może jednak przewyższać dwudziestoczterokrotnej kwoty ostatnio otrzymanej płacy nauczycielskiej.

Lata służby oblicza się zgodnie z jej faktycznym przebiegiem aż do dnia zwolnienia nauczycielki ze służby, oznaczonego w piśmie zwalniającem. Zaliczeniu ulega tylko czas służby zaliczanej do wysługi emerytalnej. W wyjątkowych przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, władza przełożona może zezwolić na zaliczenie nauczycielce celem ustalenia wysokości odprawy czasu służby nauczycielskiej niezaliczalnej do wysługi emerytalnej.

Odprawa winna być wypłacona nauczycielce w ciągu miesiąca, następującego po dniu zwolnienia jej ze służby.

f) Nauczycielka, z którą stosunek służbowy ulega rozwiązaniu z powodu zawarcia małżeństwa i której należy się odprawa w myśl lit. e), traci prawo do emerytury.

Nauczycielka, która w czasie między zawarciem małżeństwa a zwolnieniem jej ze służby stała się trwale niezdolną do służby i nabyła prawa emerytalne, ma prawo wyboru między emeryturą a odprawą.

3) Służbę nauczycielską, przebytą przez nauczyciela w szkole wymienionej w art. 1, a w szczególności w szkole, utrzymywanej przez związek samorządu terytorjalnego, traktuje się narówni ze służbą nauczycielską, przebytą w szkole państwowej, — przy ocenie nabycia przez nauczyciela prawa do zaopatrzenia emerytalnego oraz przy wymiarze tego zaopatrzenia, bez względu na to, czy z uwagi na ostatnie miejsce służbowe, zajmowane przez nauczyciela w służbie czynnej przed rozwiązaniem stosunku służbowego, wypłacanie emerytury następować powinno przez Skarb Państwa, czy przez Skarb Śląski. Jeżeli nauczyciel przez okres służby, spędzonej w szkole, utrzymywanej przez związek samorządu terytorjalnego, nie opłacał opłat emerytalnych w wysokości, obowiązującej każdocześnie nauczycieli płatnych ze Skarbu Państwa, wówczas okres tej służby będzie mu zaliczony przy wymiarze emerytury tylko pod warunkiem uiszczenia za ten okres służby tych opłat emerytalnych. O wysokości tych opłat decydują przepisy, obowiązujące w okresie, który ma być zaliczony do wysługi emerytalnej. Postanowienia te mają analogiczne zastosowanie przy ocenie prawa do pensji wdowiej i do pensji sierocej po nauczycielu oraz przy wymiarze tych zaopatrzeń.

4) Ilekroć ustawa niniejsza wymienia kuratora okręgu szkolnego, należy przez ten urząd rozumieć Wojewodę Śląskiego.

5) Z dniem wejścia w życie postanowień, zawartych w punktach 1)—4), tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w sprawach unormowanych ustawą niniejszą."

Art. 2. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258) ulega zmianom następującym:

1) w ust. 2 art. 7 dodaje się zdanie drugie o brzmieniu: „Postanowienie niniejsze stosuje się na obszarze województwa śląskiego również do nauczycieli tych rodzajów szkół, utrzymywanych przez Skarb Śląski i związki komunalne";

2) w tytule art. 14 i w art. 14 po wyrazie „specjalnych" dodaje się wyrazy: „oraz śląskich szkół wydziałowych";

3) w końcu ust. 1 art. 17 dodaje się zdanie drugie o brzmieniu następującem:

„Nauczyciele, czynni w publicznych szkołach powszechnych w województwie śląskiem i nieodpowiadający warunkom art. 16, powinni uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych przed dniem 31 lipca 1934 r., w przeciwnym razie należy z nimi rozwiązać stosunek służbowy najpóźniej z dniem 31 lipca 1934 r.";

4) w art. 19 dodaje się ustęp trzeci o brzmieniu następującem:

„Świadectwa kwalifikacyj zawodowych, uprawniające do nauczania wyłącznie w języku niemieckim, można wydawać na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego do końca roku szkolnego 1936/1937";

5) po art. 25 dodaje się nowy art. 25a o brzmieniu następującem:

„Art. 25a. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie naruszają specjalnych uprawnień, przewidzianych w umowach międzynarodowych, a w szczególności w konwencji niemiecko - polskiej, dotyczącej Górnego Śląska, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 371)".

Art. 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Równocześnie upoważnia się Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w drodze obwieszczenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92 poz. 530) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 592), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 773) oraz rozporządzeniem niniejszem, przy zastosowaniu nowej numeracji artykułów i powołań artykułów i ustępów.

Art. 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1

punktów 1)—4), które zyskują moc obowiązującą z dniem 1 lutego 1934 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki**

Prezes Rady Ministrów i Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: **J. Jędrzejewicz**

Minister Spraw Wewnętrznych: **Bronisław Pieracki**

Minister Spraw Zagranicznych: **Beck**

Minister Spraw Wojskowych: **J. Piłsudski**

Minister Skarbu: **Wł. Zawadzki**

Minister Sprawiedliwości: **Czesław Michałowski**

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: **Nakoniecznikow - Klukowski**

Minister Przemysłu i Handlu: **Zarzycki**

Minister Komunikacji: **M. Butkiewicz**

Minister Opieki Społecznej: **Hubicki**

Minister Poczt i Telegrafów: **Kaliński**

5.

Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 28 poz. 258.

ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ
z dnia 6 marca 1928 r.

o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

O kwalifikacjach zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Art. 1. Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych posiada osoba, która uzyskała dyplom na nauczyciela szkół powszechnych przez ukończenie państwowego lub prywatnego z prawami szkół państwowych zakładu kształcenia kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych, albo przez zdanie równowartościowego egzaminu na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych mogą obejmować uprawnienia bądź to do nauczania wszystkich przedmiotów programu szkoły powszechnej, bądź też do nauczania jednego z następujących: śpiew, rysunki, roboty ręczne, gospodarstwo domowe, ćwiczenia cielesne, język obcy, względnie inny przedmiot, oznaczony przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania religji w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych określi Minister Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego w porozumieniu z właściwą władzą duchowną, o ile kwalifikacje te nie są określone specjalnemi przepisami.

Art. 2. Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych uprawniają do nauczania w języku polskim lub o ile to jest wyraźnie zaznaczone w świadectwie, do nauczania w języku polskim i innym.

Osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych tylko w języku polskim może je rozszerzyć na drugi język nauczania przez zdanie egzaminu uzupełniającego na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Dyplomy uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich, lub w szkołach zawodowych dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, o ile kwalifikacje do nauczania przedmiotów, wymienionych w dyplomie, mogą być przydatne w szkole powszechnej.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego decyduje o przydatności kwalifikacyj i określa, jakie kategorje dyplomów, wymienionych w ust. 1 artykułu niniejszego, w jakim języku i do jakich przedmiotów dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustali sposób wydawania świadectw zapewniających te uprawnienia.

Art. 4. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zezwalać na zatrudnianie osób nie posiadających kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, jednakże nie dłużej niż do końca trzeciego roku szkolnego od daty zatrudnienia danej osoby.

Art. 5. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zwolnić od egzaminu, przewidzianego w art. 1 i 2 rozporządzenia niniejszego, i przyznać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych nauczycielom, którzy posiadają odpowiednie przygotowanie, o ile praca ich w szkole powszechnej zostanie uznana za wybitną.

Art. 6. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi w miarę potrzeby kwalifikacje nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych w szkołach powszechnych.

O kwalifikacjach zawodowych do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych.

Art. 7. Kwalifikacje zawodowe do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych posiada nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który uzyska świadectwo zdania praktycznego egza-

minu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Stali nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych, którzy posiadają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych w myśl postanowień art. 3 rozporządzenia niniejszego, przy przeniesieniu do publicznych szkół powszechnych nie są obowiązani do zdawania praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

Art. 8. Do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych może przystąpić nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który wykaże się conajmniej dwuletnią nieprzerwaną pracą nauczycielską w wymiarze nie mniejszym niż 14 godzin tygodniowo, odbytą w publicznej szkole powszechnej po uzyskaniu kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Za pracę nauczycielską, uprawniającą nauczyciela publicznej szkoły powszechnej do przystąpienia do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza przez niego oznaczona może uznać pracę w szkole innej, niż publiczna szkoła powszechna, przy zachowaniu jednak warunków pracy, podanych w ust. 1 artykułu niniejszego.

Art. 9. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych winien być organizowany w miarę możności w tej szkole powszechnej, w której dany nauczyciel jest zatrudniony.

Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych można zdawać dwa razy. W wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić poszczególnym nauczycielom na zdawanie tego egzaminu po raz trzeci.

Art. 10. Jeżeli nauczyciel publicznej szkoły powszechnej nie zda praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych przed upływem pięciu lat pracy nauczycielskiej w publicznych szkołach powszechnych po uzyskaniu kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, winien być z nim rozwiązany stosunek służbowy.

Władza szkolna II instancji może w poszczególnych wypadkach odroczyć ostateczny termin praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, jednak nie dłużej niż na rok.

Art. 11. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych traci ważność, o ile osoba, która zdała ten egzamin, nie pracuje przez 10 lat z rzędu w szkole lub w administracji szkolnej.

Postanowienie to nie ma zastosowania do tych nauczycieli, którym Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przywróci prawa nauczycieli stałych na mocy przepisów o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art. 12. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zwalniać nauczycieli publicznych szkół powszechnych, posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, od obowiązku złożenia praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, o ile praca ich w szkole powszechnej zostanie uznana za wybitną.

Art. 13. Kwalifikacje zawodowe do ustalenia nauczycieli religji w publicznych szkołach powszechnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z właściwą władzą duchowną.

O kwalifikacjach nauczycieli powszechnych szkół specjalnych.

Art. 14. Kwalifikacje nauczycieli powszechnych szkół specjalnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

O kwalifikacjach dodatkowych.

Art. 15. Nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, posiadający kwalifikacje zawodowe do nauczania i ustalenia w publicznych szkołach powszechnych, oraz nauczyciel prywatnej szkoły powszechnej, posiadający kwalifikacje do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, może uzyskiwać kwalifikacje dodatkowe przez ukończenie państwowego wyższego kursu nauczycielskiego lub zakładu o poziomie, uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co najmniej za równorzędny, lub też przez zdanie równowartościowego egzaminu na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Postanowienia przejściowe.

Art. 16. Nauczyciele czynni w szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego odpowiadają warunkom art. 1, o ile posiadają kwalifikacje do nauczania w szkołach powszechnych, przepisane dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w myśl przepisów, obowiązujących w którejkolwiek części Rzeczypospolitej do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 17. Nauczyciele czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i nieodpowiadający warunkom art. 16 winni uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych przed dniem 31 sierpnia 1929 r., o ile zaś są czynni w województwie pomorskiem — przed dniem 31 sierpnia 1928 r., w przeciwnym razie należy z nimi rozwiązać stosunek służbowy najdalej z dniem 31 sierpnia

1929 r., a w województwie pomorskiem — najdalej z dniem 31 sierpnia 1928 r.

Nauczyciele czynni w prywatnych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i nieposiadający kwalifikacyj, wymienionych w art. 16, winni uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych do terminu, który określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 18. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może ustanowić osobny egzamin dla nauczycieli, wymienionych w art. 17, i zorganizować dla nauczycieli czynnych w publicznych szkołach powszechnych kursy przygotowujące do tego egzaminu.

Art. 19. Kwalifikacje zawodowe, uprawniające do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych wyłącznie w języku innym niż polski, wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, zachowują swoją ważność.

Do końca roku szkolnego 1930/31 mogą być wydawane oprócz świadectw kwalifikacyj zawodowych, przewidzianych w art. 2 rozporządzenia niniejszego, także kwalifikacje zawodowe, uprawniające do nauczania wyłącznie w języku innym niż polski.

Art. 20. Nauczyciele, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego posiadają, lub przed końcem roku szkolnego 1930/31 uzyskają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych wyłącznie w języku polskim lub wyłącznie w języku innym niż polski, mogą rozszerzać posiadane kwalifikacje zawodowe na drugi język nauczania przez zdanie ulgowego egzaminu uzupełniającego na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza szkolna przez niego oznaczona może zwolnić poszczególnych nauczycieli od zdania powyższego egzaminu uzupełniającego, o ile w pracy szkolnej udowodnią oni należyte przygotowanie do nauczania w tym języku.

Art. 21. W razie stwierdzenia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w poszczególnych okręgach szkolnych braku kwalifikowanych kandydatów na posady nauczycielskie, władze szkolne upoważnione do tego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mogą w ciągu lat 10 od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego mianować w publicznych szkołach powszechnych oraz zezwalać na zatrudnianie w prywatnych szkołach powszechnych nauczycieli nieposiadających kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach powszechnych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi termin, w którym nauczyciele ci winni uzyskać kwalifikacje, przepisane rozporządzeniem niniejszem.

Art. 22. Do terminu, który określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, mogą być wydawane świadectwa kwalifikacyj zawodowych do nauczania wyłącznie w takich prywatnych szkołach powszechnych, w których językiem nauczania jest język niebędący językiem nauczania w żadnej publicznej szkole powszechnej.

Art. 23. Warunkom art. 7 i 13 rozporządzenia niniejszego odpowiadają ci nauczyciele czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego:

1) którzy zdali egzamin kwalifikacyjny lub drugi egzamin nauczycielski w myśl przepisów obowiązujących do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w województwach: krakowskiem, lwowskiem, pomorskiem, poznańskiem, stanisławowskiem, śląskiem i tarnopolskiem;

2) którzy w czasie pracy przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego w województwach: krakowskiem, lwowskiem, pomorskiem, poznańskiem, stanisławowskiem, śląskiem i tarnopolskiem uzyskali kwalifikacje do ustalenia bez zdania drugiego egzaminu nauczycielskiego (kwalifikacyjnego) na mocy przepisów obowiązujących w tych województwach do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

3) którzy w publicznych szkołach powszechnych w województwach: białostockiem, kieleckiem, lubelskiem, łódzkiem, nowogródzkiem, poleskiem, warszawskiem, wileńskiem, wołyńskiem i w m. st. Warszawie odbyli przed dniem 1 września 1927 r. trzyletnią nieprzerwaną pracę nauczycielską oraz przed tymże dniem uzyskali świadectwo złożenia pierwszego egzaminu nauczycielskiego lub kwalifikacje, uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędne z kwalifikacjami, nabytemi przez złożenie pierwszego egzaminu nauczycielskiego;

4) którzy byli czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu 29 listopada 1922 r. w województwach: nowogródzkiem, poleskiem, wileńskiem i wołyńskiem, powiatach: grodzieńskiem, wołkowyskiem oraz gminach: białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej naówczas powiatu bielskiego województwa białostockiego i uzyskali po dniu 1 września 1927 r. lub uzyskają najdalej do dnia 31 sierpnia 1929 r. kwalifikacje, przepisane dla ustalenia w myśl art. 22 ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. P. P. P. Nr. 44, poz. 311), zmienionej ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 2, poz. 6), ustawą z dnia 15 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 88) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 642);

5) którzy uzyskali do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego od Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwolnienie od obowiązku zdawania wszystkich przepisanych egzaminów i zostali zaliczeni do kategorji nauczycieli wykwalifikowanych.

Art. 24. Przy ustalaniu terminu, od którego nauczyciel publicznej szkoły powszechnej ma prawo zgłosić się do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznej szkoły powszechnej (art. 8), lub terminu, do którego nauczyciel obowiązany jest złożyć ten egzamin (art. 10), uwzględnia się przy zastosowaniu warunków, określonych rozporządzeniem niniejszem, pracę nauczycielską, odbytą przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

Dla nauczycieli czynnych w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i posiadających odbytą przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego co najmniej trzyletnią nieprzerwaną pracę nauczycielską po uzyskaniu kwalifikacyj zawodowych do nauczania i zobowiązanych w myśl postanowień rozporządzenia niniejszego do złożenia praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych — termin ostateczny zdania tego egzaminu, przewidziany w art. 10, odracza się do dnia 31 sierpnia 1932 r.

Postanowienia końcowe.

Art. 25. Przez kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych rozumie się w rozporządzeniu niniejszem także kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych o szczególnym charakterze organizacyjnym, t. j. szkół ćwiczeń i preparand nauczycielskich.

Przez nauczycieli należy rozumieć w rozporządzeniu niniejszem także i nauczycielki.

Art. 26. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 27. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem pierwszym następnego miesiąca po jego ogłoszeniu.

Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w przedmiocie, unormowanym rozporządzeniem niniejszem.

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki**
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: **J. Piłsudski**
Minister: **K. Bartel**
Minister Spraw Wewnętrznych: **Sławoj Składkowski**
Minister Spraw Zagranicznych: **August Zaleski**
Minister Skarbu: **G. Czechowicz**
Minister Sprawiedliwości: **A. Meysztowicz**
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: **Dr. Dobrucki**
Minister Rolnictwa: **K. Niezabytowski**
Minister Przemysłu i Handlu: **E. Kwiatkowski**
Minister Komunikacji: **Romocki**
Minister Robót Publicznych: **Moraczewski**
Minister Pracy i Opieki Społecznej: **Dr. Jurkiewicz**
Minister Reform Rolnych: **Witold Staniewicz**
Minister Poczt i Telegrafów: **Bogusław Miedziński**

6.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 774).

ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 21 października 1932 r.

o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam, co następuje:

Art. 1. Do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych państwowych, publicznych i prywatnych mogą być dopuszczone tylko te osoby, które posiadają kwalifikacje zawodowe nauczycielskie lub instruktorskie, przewidziane niniejszem rozporządzeniem.

Art. 2. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie i instruktorskie, przewidziane niniejszem rozporządzeniem, stanowią zarazem kwalifikacje zawodowe, wymagane do ustalenia w państwowej służbie nauczycielskiej.

Art. 3. Przedmioty nauczania w szkołach zawodowych dzielą się na:

1) przedmioty zawodowe,
2) przedmioty pomocnicze:
   a) ściśle związane z zawodem,
   b) niezwiązane bezpośrednio z zawodem,
3) praktyczną naukę zawodu.

Art. 4. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa, do której z grup, wyszczególnionych w art. 3, należą dane przedmioty nauczania w poszczególnych szkołach.

I. Szkoły zawodowe typu zasadniczego oraz dokształcające.

a) Nauczyciele.

Przedmioty zawodowe.

Art. 5. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych stopnia licealnego i gimnazjalnego posiada osoba, która:

a) uzyskała dyplom odpowiedniej szkoły wyższej, lub świadectwo uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne dla celów kwalifikacyjnych,
b) odbyła po uzyskaniu dyplomu (świadectwa) odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską; Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za odpowiednią również praktykę zawodową nienauczycielską, odbytą przed uzyskaniem dyplomu (świadectwa),
c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedago-

giczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych, dla których niema odpowiednika w szkołach wyższych, ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 6. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych stopnia niższego i w szkołach zawodowych dokształcających posiadą oprócz osób, wymienionych w art. 5, osoba, która:
- a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnia licealnego lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
- b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,
- c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych, dla których niema odpowiednika w szkołach stopnia licealnego ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Przedmioty pomocnicze ściśle związane z zawodem.

Art. 7. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych, ściśle związanych z zawodem w szkołach stopnia licealnego i gimnazjalnego posiada:

1) osoba, która:
- a) uzyskała dyplom odpowiedniej szkoły wyższej lub świadectwo uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne dla celów kwalifikacyjnych,
- b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską w przypadkach, gdy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna to za wymagane,
- c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2) osoba, która:
- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania tych przedmiotów w szkołach ogólnokształcących odpowiedniego stopnia,
- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Art. 8. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych ściśle związanych z zawodem w szkołach zawodowych stopnia niższego oraz w szkołach zawodowych dokształcających posiada, oprócz wymienionych w art. 7,

1) osoba, która:
- a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnia licealnego lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
- b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską w przypadkach, gdy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna to za wymagane,
- c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2) osoba, która:
- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach powszechnych,
- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Przedmioty pomocnicze niezwiązane bezpośrednio z zawodem.

Art. 9. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych niezwiązanych bezpośrednio z zawodem w szkołach zawodowych stopnia licealnego i gimnazjalnego posiada osoba, która:
- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania tych przedmiotów w szkołach ogólnokształcących odpowiedniego stopnia,
- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Art. 10. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych niezwiązanych bezpośrednio z zawodem w szkołach zawodowych stopnia niższego oraz w szkołach zawodowych dokształcających posiada oprócz osób, wymienionych w art. 9, osoba, która:
- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach powszechnych,
- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu.

Art. 11. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do praktycznego nauczania zawodu w szkołach zawodowych typu zasadniczego oraz dokształcających ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

B. Instruktorzy.

Art. 12. Kwalifikacje zawodowe instruktorskie do praktycznego nauczania zawodu w szkołach zawodowych typu zasadniczego oraz dokształcających posiada:

1) osoba, która:
  a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnią gimnazjalnego lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
  b) odbyła po uzyskaniu świadectwa odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,
  c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
2) osoba, która:
  a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły mistrzów, szkoły nadzorców lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
  b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,
  c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

II. Szkoły mistrzów, nadzorców, przysposobienia zawodowego oraz kursy zawodowe.

Art. 13. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie i instruktorskie do nauczania w szkołach mistrzów, nadzorców, przysposobienia zawodowego oraz kursach zawodowych ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

III. Postanowienia ogólne.

Art. 14. Za dyplomy (świadectwa), o których mowa w art. 5—10 i 12 rozporządzenia niniejszego uważa się dyplomy (świadectwa) szkół (kursów) państwowych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za równoważne dyplomy (świadectwa) innych szkół (kursów) nie wyłączając szkół zagranicznych.

Art. 15. Minister Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego może przyznać kwalifikacje zawodowe nauczycielskie (instruktorskie), lub czasowo zezwolić na nauczanie osobom, nie posiadającym warunków, przewidzianych rozporządzeniem niniejszem, jeżeli wyróżniają się badź długoletnią pracą nauczycielską, bądź też odpowiednią praktyką zawodową.

W przypadkach tych Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uzależnić przyznanie kwalifikacyj względnie zezwolenie na nauczanie od ukończenia odpowiednich kursów.

Art. 16. Posiadanie względnie przyznanie kwalifikacyj zawodowych nauczycielskich (instruktorskich) stwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub wyznaczona przez niego władza szkolna przez wydanie dyplomu, w którym wskazane będą przedmioty oraz szkoły objęte kwalifikacją.

Art. 17. Minister Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego ustala, które szkoły (kursy) są odpowiednie w rozumieniu art. 5 lit. a), 6 lit. a), 7 pkt. 1 lit. a), 8 pkt. 1 lit. a), 12 pkt. 1 lit. a), pkt. 2 lit. a) i 15.

Do uznawania praktyki zawodowej nienauczycielskiej za odpowiednią w rozumieniu art. 5 lit. b), art. 6 lit. b), art. 7 pkt. 1 lit. b), art. 8 pkt. 1 lit. b) i art. 12 pkt. 1 lit. b) oraz pkt. 2 lit. b) właściwy jest Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub wyznaczona przez niego władza szkolna.

IV. Postanowienia przejściowe.

Art. 18. Osoby, które na mocy postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 271) uzyskały do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia kwalifikacje zawodowe nauczycielskie lub instruktorskie, zachowują swe kwalifikacje w stosunku do szkół i przedmiotów, które oznaczy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; do czasu zaś tego oznaczenia zachowują one swe dotychczasowe kwalifikacje.

Art. 19. Do czasu wprowadzenia w stosunku do szkół (kursów) zawodowych zasad organizacji szkolnictwa ustalonych w ustawie z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa do jakiego typu dotychczasowych szkół (kursów) zawodowych przydatne są kwalifikacje, ustalone w niniejszem rozporządzeniu.

Art. 20. Niezależnie od przypadków, przewidzianych w art. 15, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub wyznaczona przez niego władza szkolna może czynnym w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nauczycielom (instruktorom), nie posiadającym kwalifikacyj zawodowych, zezwolić na nauczanie do czasu wprowadzenia w stosunku do szkół (kursów) zawodowych zasad organizacji szkolnictwa, ustalonych w ustawie z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa.

V. Postanowienia końcowe.

Art. 21. Wykonanie rozporządzenia niniejszego poruca się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 22. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Równocześnie traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r.

---

*) t. j. z dniem 26 października 1932 r.

o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 29. poz. 271).

Prezydent Rzeczypospolitej: (—) **I. Mościcki.**
Prezes Rady Ministrów: (—) **A. Prystor.**
Minister Spraw Wewnętrznych: (—) **Bronisław Pieracki.**
Minister Spraw Zagranicznych: (—) **August Zaleski.**
Minister Spraw Wojskowych: (—) **J. Piłsudski.**
Minister Skarbu: (—) **Wł. Zawadzki.**
Minister Sprawiedliwości: (—) **Czesław Michałowski.**
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) **J. Jędrzejewicz.**
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: (—) **Sew. Ludkiewicz.**
Minister Przemysłu i Handlu: (—) **Zarzycki.**
Kierownik Ministerstwa Komunikacji: (—) **M. Butkiewicz.**
Minister Opieki Społecznej: (—) **Hubicki.**
Minister Poczt i Telegrafów: (—) **Boerner.**

7.

Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 85 poz. 645.

ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 27 października 1933 r.

o kwalifikacjach zawodowych wychowawczyń przedszkoli.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 25 marca 1933 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 249) postanawiam co następuje:

Art. 1. Kwalifikacje zawodowe do prowadzenia zajęć wychowawczych w przedszkolach posiada osoba, która uzyskała dyplom na wychowawczynię przedszkoli przez ukończenie państwowego lub prywatnego z prawami szkół państwowych: seminarjum lub liceum dla wychowawczyń przedszkoli.

Art. 2. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać inne studja za równoznaczne z wymienionemi w art. 1 i przyznać kwalifikacje zawodowe do prowadzenia zajęć wychowawczych w przedszkolach, przyczem zależnie od jakości odbytych studjów może uzależnić przyznanie kwalifikacyj od złożenia określonego przez siebie egzaminu.

Art. 3. Osoby, posiadające w myśl obowiązujących przepisów kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, mogą je rozszerzyć na prowadzenie zajęć wychowawczych w przedszkolach przez zdanie egzaminu uzupełniającego na podstawie przepisów, wydanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 4. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za posiadające kwalifikacje zawodowe do prowadzenia zajęć w przedszkolach osoby nie posiadające w myśl rozporządzenia niniejszego kwalifikacyj zawodowych, o ile przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego ukończyły 30 rok życia i odbyły co najmniej trzyletnią praktykę w przedszkolach, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wybitną.

Art. 5. Osoby czynne w przedszkolach przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, nie posiadające kwalifikacyj, mogą do końca 1936 r. uzyskać je przez zdanie egzaminu, określonego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, o ile wykażą się co najmniej dwuletnią odbytą przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego praktyką w przedszkolu, uznaną za zadawalającą przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub przez oznaczoną przez niego władzę szkolną. Po tym terminie, osoby te, w razie nieuzyskania kwalifikacyj, nie mogą być nadal zatrudnione w charakterze wychowawczyń przedszkoli.

Art. 6. Świadectwa ukończenia państwowego lub prywatnego z prawami szkół państwowych seminarjum ochroniarskiego i świadectwa egzaminu końcowego, złożonego przed państwową komisją egzaminacyjną przy seminarjum ochroniarskiem, wydawane do czasu zorganizowania pełnych seminarjów dla wychowawczyń przedszkoli, będą dawały kwalifikacje do prowadzenia zajęć wychowawczych w przedszkolach.

Art. 7. Kwalifikacje zawodowe wychowawczyń przedszkoli uprawniają do prowadzenia zajęć wychowawczych w języku polskim, lub, o ile to jest wyraźnie zaznaczone w dyplomie, w języku polskim i innym.

Osoba, posiadająca kwalifikacje zawodowe do prowadzenia zajęć wychowawczych w przedszkolach tylko w języku polskim, może je rozszerzyć i na inny język przez zdanie egzaminu uzupełniającego na podstawie przepisów, wydanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 8. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub oznaczona przez niego władza szkolna może zezwalać na prowadzenie zajęć wychowawczych w przedszkolach osobom, nie posiadającym w myśl rozporządzenia niniejszego kwalifikacyj zawodowych, jednakże nie dłużej, niż do końca trzeciego roku od dnia zatrudnienia tej osoby w przedszkolu.

Art. 9. Wymienione w poprzednich artykułach kwalifikacje zawodowe wychowawczyń przedszkoli stanowią zarazem przewidziane w art. 8 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 104, poz. 873) kwalifikacje zawodowe dla ustalenia wychowawczyń przedszkoli.

Art. 10. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie naruszają specjalnych uprawnień, przewidzianych w umowach międzynarodowych, w warunkach i granicach, w umowach tych ustalonych.

Art. 11. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki**

Prezes Rady Ministrów i Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: **J. Jędrzejewicz**

Minister Spraw Wewnętrznych: **Bronisław Pieracki**

Minister Spraw Zagranicznych: **Beck**

Minister Spraw Wojskowych: **J. Piłsudski**

Minister Skarbu: **Wł. Zawadzki**

Minister Sprawiedliwości: **Czesław Michałowski**

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: **Nakoniecznikow - Klukowski**

Minister Przemysłu i Handlu: **Zarzycki**

Minister Komunikacji: **M. Butkiewicz**

Minister Opieki Społecznej: **Hubicki**

Minister Poczt i Telegrafów: **Kaliński**

8.

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z 1929 r. poz. 3.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego

z dnia 14 grudnia 1928 r.

zawierające przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28 poz. 258 i Nr. 53 poz. 512, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4 poz. 67) o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych ogłaszam następujące przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Regulamin egzaminu).

I. Charakter egzaminu.

§ 1. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych odbywa się przed Państwową Komisją Egzaminacyjną:

a) w miarę możności w tej szkole powszechnej, w której dany nauczyciel jest zatrudniony,

b) w wypadkach, gdy prezes Komisji Egzaminacyjnej z uzasadnionych powodów uzna sposób egzaminu, wymieniony pod a) za niemożliwy, w innej szkole powszechnej, względnie w szkole ćwiczeń (przy zakładzie kształcenia nauczycieli), wyznaczonej przez prezesa Komisji; w tym wypadku egzamin odbywa się (w listopadzie i w marcu) w stałych kadencjach, których początek ustala Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Egzamin odbywa się w języku polskim; poszczególne lekcje mogą być jednak prowadzone także w innym języku w związku z programem nauczania szkoły, w której kandydat uczy.

II. Komisje i rejony egzaminacyjne.

§ 2. Kurator Okręgu Szkolnego ustanawia potrzebną liczbę Komisyj Egzaminacyjnych i wyznacza im siedziby oraz rejony egzaminacyjne. Siedzibą Komisji Egzaminacyjnej jest z reguły państwowy zakład kształcenia nauczycieli, w wyjątkowych wypadkach inna szkoła państwowa (publiczna).

Rejony egzaminacyjne oraz siedziby Komisyj Egzaminacyjnych Kuratorjum podaje do wiadomości zainteresowanego nauczycielstwa.

§ 3. Prezesem Komisji Egzaminacyjnej mianuje kurator Okręgu Szkolnego w każdym rejonie egzaminacyjnym z reguły dyrektora, a w razie, gdyby to było utrudnione lub niemożliwe, jednego z nauczycieli zakładu kształcenia nauczycieli, względnie szkoły, przy której ustanowiono Komisję Egzaminacyjną; Zastępców prezesa oraz pozostałych członków w potrzebnej liczbie mianuje kurator z pośród dyrektorów (kierowników i stałych nauczycieli państwowych (publicznych) szkół sobie podległych oraz z pośród inspektorów szkolnych i ich zastępców. Mianowanie odbywa się na okresy trzechletnie.

Skład Komisyj Kuratorjum podaje do wiadomości nauczycielstwa.

Sprawy biurowe Komisji Egzaminacyjnej załatwia kancelarja szkoły, przy której Komisja została ustanowiona.

§ 4. Prezes Komisji wyznacza z pośród jej członków komplet egzaminacyjny, złożony z trzech osób i powierza jednej z nich obowiązki przewodniczącego kompletu. Przy egzaminach, odbywanych w myśl postanowień § 1 a jednym z członków kompletu winien być inspektor szkolny (zastępca inspektora szkolnego) tego powiatu, w którym kandydat pracuje.

III. Podania kandydatów.

§ 5. Kandydaci, odpowiadający warunkom, określonym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53, poz. 512), wnoszą do dnia 30 września lub do dnia 31 stycznia w drodze służbowej do prezesa Komisji Egzaminacyjnej swego rejonu egzaminacyjnego podania o wyznaczenie terminu egzaminu praktycznego, zaznaczając, czy ubiegają się o dopuszczenie do egzaminu po raz pierwszy, drugi lub trzeci.

§ 6. Do podania należy dołączyć:

a) metrykę urodzenia,

b) dowód, stwierdzający posiadanie kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych,

c) odpis wykazu stanu służby.

d) spis przestudjowanych do egzaminu książek i podręczników, zwłaszcza z przedmiotów pedagogicznych i z administracji szkolnej wraz ze streszczeniem przynajmniej dwu z tych książek.

e) opłatę egzaminacyjną, którą ustala osobne zarządzenie,

f) życiorys, zawierający także sprawozdanie z dotychczasowej pracy szkolnej z dokładnym wykazem (w chronologicznym porządku) szkół i klas (oddziałów), w których kandydat dotychczas pracował i przedmiotów, których uczył.

W sprawozdaniu może kandydat nadto wymienić godne zaznaczenia doświadczenia dydaktyczne i wychowawcze, jakie zdołał zdobyć w ciągu dotychczasowej pracy; kandydat, co najmniej od roku zatrudniony w szkole, w której ma zdawać egzamin, może również dołączyć do sprawozdania charakterystykę kilkorga dzieci szkolnych, które obserwował bliżej w ciągu ostatniego roku szkolnego.

IV. Dopuszczenie do egzaminu.

§ 7. Inspektor szkolny uzupełnia w miarę potrzeby odpis wykazu stanu służby kandydata, potwierdza jego zgodność z oryginałem, znajdującym się w Inspektoracie i dołącza wykaz kwalifikacyjny do akt kandydata. Podania kandydatów, którzy posiadają warunki, wymienione w § 5, inspektor szkolny przesyła wraz z załącznikami zbiorowo możliwie niezwłocznie po upływie terminu składania podań, najdalej jednak do dnia 10 października i 10 lutego do prezesa Komisji, dołączając opinję, który rodzaj egzaminu, z wymienionych w § 1, należałoby w każdym wypadku zastosować ze względu na warunki lokalne. O ile inspektor szkolny proponuje odbyć egzamin w myśl postanowień, wymienionych w § 1-a, dołącza również wniosek w sprawie terminu egzaminu.

§ 8. Prezes Komisji Egzaminacyjnej decyduje, czy egzamin może odbyć się na podstawie postanowień, wymienionych w § 1-a.

O ile prezes Komisji stwierdzi niemożność odbycia egzaminu w myśl postanowień § 1-a, wpisuje nazwisko kandydata na listę osób, wyznaczonych do egzaminu w czasie najbliższej kadencji Komisji Egzaminacyjnej, czynnej na podstawie postanowień § 1-b.

Decyzję swą co do sposobu odbywania egzaminu (w myśl § 1-a, czy § 1-b) prezes Komisji komunikuje kandydatowi za pośrednictwem jego inspektora szkolnego możliwie niezwłocznie, najpóźniej jednak do końca października, względnie do końca lutego.

Egzamin we własnej szkole (§ 1-a).

§ 9. Egzamin, odbywany w myśl postanowień § 1-a, składa się z wizytacji (§ 10) i z kollokwjum (§ 11).

Egzamin, w sprawie którego wpłynęło podanie (§ 5) przed 30 września, winien się odbyć o ile możności przed końcem lutego; egzamin, w sprawie którego wpłynęło podanie przed 31-ym stycznia, winien się odbyć o ile możności przed końcem roku szkolnego. Dzień egzaminu ustala prezes Komisji po porozumieniu z inspektorem szkolnym, w którego powiecie kandydat pracuje, najpóźniej na 2 tygodnie przed egzaminem, wyznaczając równocześnie komplet egzaminacyjny dla danego kandydata i zawiadamiając o dniu egzaminu zarówno wszystkich członków kompletu egzaminacyjnego, jak i kandydata. Wraz z zawiadomieniem o dniu egzaminu prezes przesyła interesowanym wyznaczony przez siebie rozkład lekcyj na dzień egzaminu z uwzględnieniem o ile możności lekcji języka polskiego, oraz — jeżeli egzamin odbywa się w szkole z językiem nauczania niepolskim, względnie w szkole dwujęzycznej — z uwzględnieniem o ile możności również drugiego języka nauczania.

Jeżeli kandydat nie otrzyma rozkładu lekcyj najpóźniej na 48 godzin przed egzaminem, ma prawo prowadzić lekcje według rozkładu normalnie w danym dniu obowiązującego.

§ 10. Część pierwsza egzaminu, odbywanego w szkole kandydata, polega na szczegółowej wizytacji klasy, względnie klas, w których kandydat uczy, przeprowadzonej w celu zbadania dotychczasowej jego pracy jako nauczyciela i wychowawcy. Komplet egzaminacyjny przysłuchuje się przynajmniej dwom lekcjom, przeprowadzonym przez kandydata z dwu różnych przedmiotów nauczania i przegląda wypracowania uczniów i konspekty (plany) lekcyj, przygotowywanych w ciągu dotychczasowej praktyki (przynajmniej w ciągu ostatniego roku szkolnego) przez kandydata. Prócz tego komplet egzaminacyjny, biorąc pod uwagę zakres pracy kandydata w związku z jego stanowiskiem służbowem, przegląda akta szkolne, sprawdza wykonywanie przez kandydata przepisów, tyczących się organizacji nauki i wychowania, oraz bada stan urządzeń szkolnych. Uwzględniając w każdym wypadku okoliczności, wśród jakich odbywa się praca kandydata oraz zakres powierzonych mu obowiązków, komplet bada stopień dbałości kandydata o kulturę umysłową i moralną oraz wychowanie obywatelskie młodzieży (z uwzględnieniem także pracy około czytelnictwa), sprawdza starania kandydata o wychowanie fizyczne, o higjenę i czystość młodzieży oraz dbałość jego o estetykę i czystość izby szkolnej. Na podstawie tego szczegółowego badania komplet stara się wyrobić sobie możliwie dokładny sąd o wpływie kandydata na rozwój umysłowy i moralny powierzonej mu dziatwy, względnie także na ogólny stan szkoły, o ile kandydat zajmuje samoistne stanowisko.

W czasie wizytacji przewodniczący i członkowie kompletu mają prawo zadawać pytania dzieciom.

§ 11. Część druga egzaminu obejmuje kollokwjum z kandydatem, przedewszystkiem w nawiązaniu do wizytacji. Treścią kollokwjum jest omówienie z kandydatem jego pracy nad wychowaniem i nauczaniem młodzieży ze stanowiska zadań pedagogiki i dydaktyki z uwzględnieniem higjeny szkolnej oraz ze stanowiska obowiązujących przepisów, zwłaszcza zaś programu nauczania w szkole powszechnej. Przy kollokwjum kandydat winien również udowodnić ogólną znajomość organizacji szkolnictwa w Polsce oraz najważniejszych przepisów w sprawach administracji szkolnej.

§ 12. Część druga egzaminu (kollokwjum) kandydata, który zdawał pierwszą część w myśl postanowień § 1-a, winna z reguły odbyć się tego samego dnia, co część pierwsza.

Jeżeli jednak w tej samej lub pobliskiej miejscowości zdaje egzamin w myśl postanowień § 1a w tym samym okresie czasu dwóch lub więcej kandydatów, można dla uproszczenia prac kompletu przeprowadzić z tymi kandydatami wspólne kollokwjum jak najrychlej po części pierwszej egzaminu w miejscu, wyznaczonem przez przewodniczącego.

§ 13. Kollokwjum z kandydatem nie powinno trwać dłużej niż godzinę.

§ 14. Od kollokwjum może być kandydat na podstawie jednomyślnej uchwały kompletu egzaminacyjnego w całości lub częściowo zwolniony, o ile komplet egzaminacyjny w czasie wizytacji stwierdził, że wyniki jego pracy w szkole pod względem wychowawczym i dydaktycznym są bardzo dobre, jakoteż, że kandydat jest dokładnie obeznany z potrzebnemi mu przepisami programu nauczania oraz administracji szkolnej. Uchwała kompletu o zwolnieniu od kollokwjum winna być zanotowana w protokóle egzaminu.

VI. Egzamin w myśl postanowień § 1-b.

§ 15. Wykaz kandydatów oraz kolejność egzaminów ogłasza przewodniczący w lokalu Komisji najpóźniej na 3 dni przed rozpoczęciem kadencji egzaminacyjnej.

Egzamin składa się z trzech części: pracy piśmiennej (§ 16—18), lekcyj próbnych (§ 19) i kollokwjum (§ 20).

§ 16. Egzamin piśmienny pod nadzorem polega na opracowaniu tematu, wybranego przez kandydata z pośród dwu tematów, które ustala prezes Komisji Egzaminacyjnej na wniosek wyznaczonego przez siebie członka. Tematy winny być ściśle związane z pracą szkolną kandydata, i obejmować bądź konspekt (plan) lekcji w jednym z oddziałów, w których kandydat uczy, bądź sprawozdanie z pewnego działu dotychczasowej pracy szkolnej kandydata z uwzględnieniem określonych problemów dydaktycznych lub wychowawczych, bądź wreszcie opracowanie praktycznego zagadnienia z dziedziny wychowania, nauczania lub organizacji szkoły.

§ 17. Pracę piśmienną wykonywa kandydat w terminie i w lokalu, wyznaczonym przez prezesa Komisji Egzaminacyjnej.

Temat pracy piśmiennej winien być wykonany w ciągu czterech godzin. Używanie jakichkolwiek środków pomocniczych jest niedozwolone prócz wyraźnie wskazanych przez prezesa Komisji. Prezes ma prawo odsunąć od egzaminu kandydata z powodu używania niedozwolonych środków pomocniczych lub zarządzić w wypadkach wątpliwych ponowne wykonanie pracy piśmiennej .

Nadzór w czasie egzaminu piśmiennego sprawują członkowie Komisji Egzaminacyjnej, wyznaczeni przez prezesa.

§ 18. Pracę piśmienną każdego kandydata ocenia, biorąc pod uwagę także to, czy kandydat poprawnie włada językiem polskim, dwu członków Komisji Egzaminacyjnej, wchodzących w skład kompletu, wyznaczonego dla danego kandydata. Ocena pierwsza winna być umotywowana. W razie niezgodności dwu pierwszych ocen ustala ostateczną ocenę przewodniczący kompletu.

§ 19. W drugiej części egzaminu Komisja (komplet) oceni zdolności kandydata jako nauczyciela i wychowawcy, przysłuchując się najmniej dwom lekcjom próbnym, z których przynajmniej jedna winna być lekcją języka polskiego.

Tematy lekcyj oraz oddziały, w których one mają być przeprowadzone, wyznacza Prezes Komisji i podaje je do wiadomości kandydata na dzień przed egzaminem.

§ 20. Kollokwjum z kandydatem odbywa się z zachowaniem przepisu § 13 w sposób analogiczny do postanowień § 11. Odbywa się ono, o ile możności tego samego dnia, co lekcje próbne (§ 19).

VII. Egzaminy specjalistów.

§ 21. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych dla nauczycieli, posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych tylko jednego lub niektórych przedmiotów, wymienionych w ustępie drugim art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28 poz. 258 i Nr. 53 poz. 512), odbywa się według tych samych przepisów, z tą różnicą, że kandydaci odbywają wszystkie lekcje tylko z zakresu przedmiotu, do którego posiadają kwalifikacje.

VIII. Wynik egzaminu.

§ 22. Po ukończeniu egzaminu komplet egzaminacyjny ustala wynik ogólny na podstawie wy-

ników częściowych, zwracając uwagę szczególnie na lekcje kandydata. Wyniki każdej części egzaminu oraz wynik ogólny ocenia się przez jeden z czterech stopni: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie, niedostatecznie. Kandydat, który otrzymał przy wizytacji (§ 10) stopień niedostateczny, nie może być dopuszczony do dalszej części egzaminu. Komplet egzaminacyjny może nie dopuścić do dalszych części egzaminu kandydata, który wykonał niedostatecznie pracę piśmienną (§ 16-18). W wypadku niedopuszczenia do dalszych części wynik ogólny egzaminu uważa się za niedostateczny.

Wynik ogólny ogłasza się kandydatowi bezpośrednio po ostatecznej decyzji kompletu i po podpisaniu protokółu (§ 26). Przewodniczący kompletu ma prawo wstrzymać ogłoszenie wyniku i założyć przeciwko niemu „veto" aż do rozstrzygnięcia przez Kuratorjum.

§ 23. Kandydat, który na egzaminie uzyskał wynik ogólny co najmniej dostateczny, otrzymuje świadectwo według załączonego wzoru (załącznik 1). Świadectwo podpisuje prezes Komisji Egzaminacyjnej oraz wszyscy egzaminatorowie danego kandydata. Kandydat, który nie zdał egzaminu, otrzymuje odpowiednie zaświadczenie (załącznik 2).

Świadectwo, względnie zaświadczenie z egzaminu prezes Komisji przesyła kandydatowi za pośrednictwem inspektora szkolnego, który uwzględnia je odpowiednio w wykazie stanu służby.

§ 24. Kandydat, który na egzaminie otrzymał wynik ogólny niedostateczny, winien powtórzyć cały egzamin.

Egzamin powtórzyć można najwcześniej po upływie roku.

§ 25. Nieusprawiedliwione niestawienie się do egzaminu, lub odstąpienie bez usprawiedliwionych powodów, względnie odsunięcie od egzaminu z powodów, wymienionych w § 17, jest równoznaczne z niezdaniem. Opłata egzaminacyjna niepodlega wtedy zwrotowi. O słuszności motywów usprawiedliwienia decyduje prezes Komisji po rozpatrzeniu opinji inspektora szkolnego, w którego powiecie nauczyciel pracuje. W razie usprawiedliwienia zalicza się kandydatowi złożoną przez niego opłatę na poczet powtórnego zgłoszenia.

IX. Protokóły i akta egzaminacyjne.

§ 26. Z każdej części egzaminu spisuje się dla każdego kandydata protokół (załącznik 3), który winien dokładnie oddawać przebieg egzaminu. Do protokółu należy wpisywać temat pracy piśmiennej, wybrany przez kandydata (§ 16), ocenę pracy piśmiennej (§ 18), tematy lekcyj (§§ 10 i 19) wraz z ich oceną, umotywowaną określeniem zauważonych zalet i braków, najważniejsze spostrzeżenia, poczynione w czasie wizytacji (§ 10), treść ważniejszych pytań, postawionych kandydatowi przy kollokwjum (§§ 11 i 20) oraz ocenę odpowiedzi, wreszcie wynik ogólny egzaminu (§ 22).

Protokóły i wszelkie akta egzaminacyjne przechowuje prezes Komisji Egzaminacyjnej.

X. Koszty egzaminów.

§ 27. Prezes i członkowie Komisji Egzaminacyjnej otrzymują za egzamin wynagrodzenie, którego wysokość określa osobne zarządzenie. Osobne zarządzenie określa również sposób pokrywania innych kosztów egzaminacyjnych oraz sposób uiszczania opłat egzaminacyjnych.

XI. Sprawozdania.

§ 28. Raz na rok w terminie do dnia 15 lipca Prezes Komisji przesyła do Kuratorjum w dwóch egzemplarzach sprawozdanie z odbytych egzaminów na formularzach według załączonego wzoru (załącznik 4). Kuratorjum przesyła do Ministerstwa w terminie do dnia 15 października po jednym egzemplarzu tych sprawozdań oraz sprawozdanie ogólne z odbytych w Okręgu Szkolnym egzaminów w ciągu ubiegłego roku szkolnego, zestawiając na jednym arkuszu wyniki sprawozdań wszystkich Komisyj (załącznik 5).

XII. Postanowienia przejściowe.

§ 29. Nauczyciele, którzy na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 23. listopada 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 881, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14, poz. 224), zdadzą egzamin praktyczny do dnia 30 czerwca 1929 r. według zasad, obowiązujących dotychczas dla drugiego egzaminu (egzaminu kwalifikacyjnego), otrzymają świadectwa na formularzach obowiązujących w danem województwie przed dniem wejścia w życie niniejszych przepisów. Niepomyślny wynik egzaminu, uzyskany na podstawie dotychczasowych przepisów, pociąga za sobą takie same skutki jak takiż wynik, uzyskany na podstawie przepisów niniejszych.

XIII. Postanowienia końcowe.

§ 30. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1929 r.

Warszawa, dnia 14 grudnia 1928 r.

(Nr. I. 7702/28).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **Świtalski.**

Załącznik 1 do Nr. I-7702/28.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w .... (Okrąg Szkolny ....)
Nr......................./19..........

Świadectwo

praktycznego egzaminu na nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Pan .... urodzon......
dnia.. r. w ....powiat..
województwo ...., religji (wyznania) .... tymczasow......
nauczyciel.......... klasowej publicznej szkoły powszechnej ....
w...powiat.., województwo..
dopuszczon...... do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych po raz..........., zdał go w dniu .... na podstawie przepisów z dnia 14 grudnia 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 3) z wynikiem ogólnym..

P.. uzyskał..... tem samem kwalifikacje zawodowe do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych w myśl art. 7 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53, poz. 512).

W.., dnia.. 19..........

Egzaminatorowie — Prezes Komisji Egzaminacyjnej

....

m. p.

Inspektor Szkolny w....................

Skala stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Załącznik 2 do Nr. I-7702/28.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w..(Okrąg Szkolny..) Nr................./19..........

Zaświadczenie.

P. ....
urodz....... dnia.. r................. w ....
(powiat,.. województwo ....),
religji (wyznania).., nauczyciel.. klasowej
publicznej szkoły powszechnej..
w .... (powiat ....
województwo..), zdawał..... w dn.. 19..........
praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych na podstawie przepisów z dnia 14 grudnia 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 3) z wynikiem ogólnym niedostatecznym po raz..

W.., dnia.. 19..........

m. p.

Prezes Komisji Egzaminacyjnej

....

Załącznik 3 do Nr. I-7702/28.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w.................................... (Okręg Szkolny..............................)
Nr...................../19...........

Protokół

praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

P. ....

ur. dnia.. r. w ....

(powiat.., województwo ....),

religji (wyznania).., tymczasow............ nauczyciel............

..................klasowej publicznej szkoły powszechnej..

.... w ....

(powiat.., województwo ....),

po przedstawieniu dowodów uzyskania w r...kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, a mianowicie ....

....

oraz ....letniej nieprzerwanej pracy nauczycielskiej w przepisanym wymiarze godzin*) od dnia...19........... do dnia...19..........,
a mianowicie ....

....

dopuszczon........... został........... do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych po raz......................................

Uprzednio zdawał......... egzamin praktyczny w terminie ....
.... r. w.., powiat.....................................
województwo.., z wynikiem niedostatecznym.

Obecnie zdaje egzamin na podstawie § 1.......... przepisów z dnia 14 grudnia 1928 r. (Dz. Urz. Nr. 1, poz. 3).

---

*) Wyciąg rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258).

Art. 8. Do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych może przystąpić nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który wykaże się co najmniej dwuletnią nieprzerwaną pracą nauczycielską w wymiarze nie mniejszym niż 14 godzin tygodniowo, odbytą w publicznej szkole powszechnej po uzyskaniu kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Za pracę nauczycielską, uprawniającą nauczyciela publicznej szkoły powszechnej do przystąpienia do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza przez niego oznaczona może uznać pracę w szkole innej, niż publiczna szkoła powszechna, przy zachowaniu jednak warunków pracy, podanych w ust. 1 artykułu niniejszego.

Protokół egzaminu piśmiennego (§§ 16—18).

(Tylko przy egzaminach, zdawanych w myśl § 1 b).

Data	Temat opracowany	Uwagi o przebiegu egzaminu	Ocena	Podpis egzaminatora

Protokół egzaminu ustnego.

A. Lekcje (§ 10, wzgl. 19).

(wypełnia się przy egzaminach zdawanych w myśl § 1 a i § 1 b).

Dnia	Lekcja na temat	Szkoła i oddział	Wynik lekcji	Uwagi

B. Spostrzeżenia i uwagi o wynikach wizytacji (§ 1 a i 10).

Wynik ogólny części II A (z uwzględnieniem spostrzeżeń, wymienionych pod II B, o ile egzamin odbywał się w myśl postanowień § 1 a)

C. Kollokwjum (§§ 12—14, wzgl. 20).

(wypełnia się przy egzaminach, zdawanych w myśl § 1 a i 1 b).

Data	Treść pytań	Ocena odpowiedzi	Uwagi

Wynik ogólny kollokwjum ....

Wobec powyższych wyników częściowych Komisja Egzaminacyjna stwierdza, że p. .... zdał...... praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych z wynikiem ogólnym ....

Uwagi:

W.. dnia.. r.

Podpisy Egzaminatorów: Podpis Prezesa:

Skala stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Załącznik 4 do N-ru I—7702/28.

Okrąg Szkolny ....
Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla nauczycieli publ. szkół powszechnych w ....
Nr................................/19...... r.

Sprawozdanie statystyczne
Prezesa Państw. Komisji Egzaminacyjnej z wyników egzaminów praktycznych w ciągu roku szkolnego 19........../..........

W ciągu całego roku szkolnego:

Rejon egz. obejmował powiaty	Zgłosiło się do egzaminu			Odstąpiło od egzaminu z powodów: a) usprawiedl.			Odstąpiło od egzaminu z powodów: b) nieuspraw.			Zgłoszonych w terminie nie zdołano przeegzamin.			Egzaminowano według przepisów	Z pośród egzaminowanych: a) zdało			Z pośród egzaminowanych: b) nie zdało			Uwagi
....	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet		Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	
Ogółem													§ 1 a							
													§ 1 b							
Z powiatu													§ 1 a							
													§ 1 b							
Z powiatu													§ 1 a							
													§ 1 b							
Z powiatu																				

UWAGA: Przez zgłoszonych do egzaminu należy rozumieć zgłoszonych w terminach przepisanych na dany rok szkolny, t. j. do dnia 31 stycznia oraz pozostałych do przeegzaminowania z ubiegłego roku szkolnego. Liczby co do tych ostatnich należy prócz tego podać w nawiasach. Zgłoszonych po 31 stycznia rb. należy wykazywać przy następnem sprawozdaniu.

W .... dnia ....19.......... r. *Podpis Prezesa Komisji* ....

Załącznik 5 do N-ru I—7702/28.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego.....................................

w.., dnia..............................19......r.

Nr......................................./19..... r.

Sprawozdanie ogólne

z wyników egzaminów praktycznych w Okręgu Szkolnym...

w ciągu roku szkolnego 19 ....../....... na podstawie sprawozdań prezesów Komisyj Egzaminacyjnych.

W ciągu całego roku szkolnego:

W Komisjach Egzaminacyjnych	Zgłosiło się do egzaminu			Odstąpiło od egzaminu z powodów						Zgłoszonych w terminie nie zdołano przeegzamin.			Egzaminowano według przepisów	Z pośród egzaminowanych						Uwagi
				a) usprawiedl.			b) nieuspraw.							a) zdało			b) nie zdało:			
	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet		Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	
Ogółem													§ 1 a							
													§ 1 b							
W Komisji w..............													§ 1 a							
													§ 1 b							
W Komisji w..............													§ 1 a							
													§ 1 b							
W Komisji w..............																				

UWAGA: Przez zgłoszonych do egzaminu należy rozumieć zgłoszonych w terminach przepisanych na dany rok szkolny, t. j. do dnia 31 stycznia oraz pozostałych do przeegzaminowania z ubiegłego roku szkolnego. Liczby co do tych ostatnich należy prócz tego podać w nawiasach. Zgłoszonych po 31 stycznia rb. należy wykazywać przy następnem sprawozdaniu.

W.. dnia..............................19........... r. *Podpis Prezesa Komisji* ....

9.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

O K Ó L N I K Nr. 6

z dnia 13 stycznia 1934 r. (BP-1702/34)

w sprawie wypłacania dodatków służbowych nauczycielom, p. o. kierowników publicznych szkół powszechnych.

Na zapytanie jednego z Kuratorjów, Ministerstwo wyjaśnia co następuje:

Jak wynika z treści p. 2 § 41 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych funkcyjnych i służbowych, oraz o umundurowaniu niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102 poz. 781) dodatki służbowe przysługują osobom, które pełnią obowiązki służbowe, do których jest przywiązany dodatek służbowy.

Dodatek służbowy przywiązany jest więc nie do tytułu, lecz do obowiązków służbowych, i dlatego należy go wypłacać nauczycielom p. o. kierowników (nauczycielom kierującym 1-kl.) publicznych szkół powszechnych bez względu na to, czy są nauczycielami stałymi, czy tymczasowymi.

Ministerstwo zwraca uwagę, że prawo do dodatków służbowych przysługuje wspomnianym nauczycielom dopiero po upływie co najmniej 2-ch miesięcy od czasu rozpoczęcia faktycznego pełnienia obowiązków służbowych, do których jest przywiązany dodatek służbowy i przy zastosowaniu przepisów pkt. b. art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. X. 1933 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663).

Przykład: Nauczyciel publicznej szkoły powszechnej 15. VI. 1933 r. otrzymał powierzenie pełnienia obowiązków kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej i obowiązki te objął 16. VI. 1933 r. Prawo do dodatku służbowego przysługuje mu od dnia 1. II. 1934 r.

Przykład II. Nauczyciel publicznej szkoły powszechnej rozpoczął pełnienie obowiązków kierownika 4-kl. publicznej szkoły powszechnej w dniu 5. II. 1934 r., prawo do dodatku służbowego przysługuje mu od 1. V. 1934 r.

Dyrektor Biura Personalnego:
(—) Jan T. Lipka.

10.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr. O. P. II. 100/R-6.

Katowice, dnia 13 lutego 1934 r.

KOMUNIKAT
w sprawie konkursu na stanowisko przełożonej państw. gimnazjum żeńskiego w Tarn. Górach.

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego zawiadamia, iż w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 1, poz. 17 ex 1934, ogłoszony został konkurs na stanowisko przełożnej państwowego gimnazjum żeńskiego w Tarnowskich Górach.

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie, oparte na przepisach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) z dodatkiem funkcyjnym, wynoszącym 100 zł. miesięcznie.

O wymienione stanowisko mogą ubiegać się osoby, odpowiadające pod względem kwalifikacyj wymaganiom ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828) zmienionej ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 740) oraz odpowiadające wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu obwieszczenia z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 873).

Podania, zaopatrzone potrzebnemi dokumentami, skierowane do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wnosić należy w drodze służbowej do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydział Oświecenia Publicznego, najpóźniej w sześć tygodni od daty wyjścia powołanego Dziennika Urzędowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, t. j. do dnia 14 marca 1934 r. włącznie.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

11.

KONKURSY

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza niniejszem konkurs na następujące stanowiska:

Kierownika 8-klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 19 w **Królewskiej Hucie,**

Keirownika 8-klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 2 w **Knurowie,** w powiecie rybnickim,

Kierownika 6-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Świerklańcu,** w powiecie tarnogórskim,

Nauczyciela 1-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Pawełkach,** powiatu lublinieckiego,

Nauczyciela 1-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Kokotku,** powiatu lublinieckiego,

Nauczyciela 1-klasowej publicznej szkoły powszechnej **w Drutarni,** powiatu lublinieckiego,

Podania należycie udokumentowane należy wnosić drogą służbową do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, — Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach — w terminie 4-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

Rada Szkolna Powiatowa Zamiejska w Bielsku rozpisuje niniejszem **konkurs** na posady:

1) **kierownika** 8-klasowej szkoły powszechnej I. w **Zarzeczu** (mieszkanie, ogród, stacja kolej. Chybie),

2) **kierownika** 7-klasowej szkoły powszechnej I. w **Jaworzu** (stacja kolejowa w miejscu),

3) **kierownika** 7-klasowej szkoły powszechnej IV. w **Czechowicach** (stacja kolejowa w miejscu),

4) **kierownika** 2-klasowej szkoły powszechnej II. w **Zarzeczu** (mieszkanie, ogród, stacja kol. Strumień),

5) **kierownika** 2-klasowej szkoły powszechnej w **Bystrej Śl.** (mieszkanie, stacja kolejowa w Bystrej, wojew. krakowskie),

6) **nauczyciela** kierującego 1-klasowej szkoły powszechnej w **Starem Bielsku** (mieszkanie, stacja kolejowa w Bielsku),

7) **nauczyciela** kierującego 1-klasowej szkoły powszechnej III. w **Jaworzu** (mieszkanie, ogród, stacja kolejowa w miejscu 5 km.),

8) **kierownika** 4-klasowej szkoły powsz. mniejszościowej w **Aleksandrowicach** (mieszkanie, ogród, stacja kolejowa Bielsko).

Podania, zaopatrzone w potrzebne dokumenty, wnosić należy w drodze służbowej do odnośnych Rad Szkolnych miejscowych do 4 tygodni, licząc od daty niniejszej Gazety Urzędowej.

Podania, które wpłyną do Rad Szkolnych miejscowych po upływie 7 dni od wyznaczonego terminu, nie będą rozpatrywane.

Zastępca przewodniczącego:
(—) **Matusiak,**
inspektor szkolny.

Rada Szkolna Powiatowa w Cieszynie rozpisuje

KONKURS

na stanowiska **kierownika** szkoły powszechnej 5-klasowej w **Koniakowie.**

Podania, zaopatrzone w dowód uzdolnienia do zastępczego udzielania nauki religji katolickiej, należy wnosić w drodze służbowej do Rady szkolnej miejscowej w Koniakowie do 4 tygodni od daty „Gazety Urzędowej", w której niniejszy konkurs się pojawi.

Zastępca Przewodniczącego:
(—) **Henryk Dobrowolski,**
p. o. inspektora szkolnego.

12.

Urząd Wojewódzki Śląski
Nr. O. P. I-39/3. Katowice, dnia 30 stycznia 1934

KOMUNIKAT

w sprawie wizytacji szkół handlowych i dokształcających wiejskich.

Urząd Wojewódzki Śląski, Wydział Oświecenia Publicznego, komunikuje, że p. Ferdynand Boniakowski, instruktor i referent szkół handlowych, upoważniony jest do wizytowania szkół handlowych, a p. Mgr. Edward Gruszka, referendarz w Wydziale Oświecenia Publicznego do wizytowania szkół dokształcających wiejskich, na obszarze Województwa Śląskiego, aż do odwołania.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

13.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego.
Nr. O. P. I-41/21. Katowice, dnia 7 lutego 1934 r.

KOMUNIKAT

w sprawie uzupełnienia okólnika Min. Komunikacji Nr. HOU. 1440.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji Nr. HOU-1440, umieszczony w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego — Dział Administracji Szkolnej Nr. 36 (10) z 31. X. 1933 r. poz. 108 — należy uzupełnić w dziale — F — następująco: „Cieszyn — Państwowe Seminarjum nauczycielskie żeńskie".

Za Wojewodę:
(—) Mgr. Mieczysław Gajer
referendarz.

14.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa.
Nr. IV-NS.-4036/33.
Dnia 13 listopada 1933 r.

W sprawie Sanatorjum Akademickiego w Zakopanem.

Rada Naczelna Pomocy Młodzieży Akademickiej uruchomiła w czerwcu r. ub. Sanatorjum Akademickie w Zakopanem w nowocześnie urządzonym własnym gmachu, przeznaczone przedewszystkiem dla młodzieży akademickiej.

W myśl dawnych tradycyj „Domu Zdrowia Pomocy Bratniej w Zakopanem" i licząc się z tem, że młodzież szkół ogólnokształcących i zawodowych dotąd nie zawsze mogła korzystać z racjonalnej kuracji klimatycznej — Rada Naczelna Pomocy Młodzieży Akademickiej postanowiła udostępnić całej uczącej się młodzieży korzystanie z tej wzorowo zorganizowanej instytucji dla walki z gruźlicą.

Komunikując o powyższem proszę PP. Kuratorów o podanie do wiadomości wszystkich szkół warunków przyjęcia i pobytu w Sanatorjum, zaznaczając, iż uczniowie będą przyjmowani na warunkach, ustalonych dla młodzieży akademickiej, przyczem będą mieli zapewnioną — poza opieką lekarską — również i opiekę wychowawczą.

Z uwagi na szerzącą się gruźlicę wśród młodzieży szkolnej, zwłaszcza klas wyższych, zechcą PP. Kuratorzy zainteresować lekarzy szkolnych możnością kierowania chorych do Sanatorjum Akademickiego w Zakopanem.

Za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, skierowane przez lekarzy urzędowych, część opłat pokrywać będą Wojewódzkie Wydziały Zdrowia.

Warunki przyjęcia.

Akademicy płacą dziennie 8 złotych.

Osoby prywatne (przyjmowane na wolne miejsca) płacą:

a) w pokoju 3 osobowym . . 10 zł.
b) w pokoju 2 osobowym . . 12 zł.
c) w pokoju 1 osobowym . . 16 zł.

Wymienione opłaty obejmują: utrzymanie, pomieszczenie z oświetleniem i opałem, obsługą, praniem bielizny i całkowitą opieką lekarską i pielęgniarską. Wysokości opłat dziennych ulegać mogą zmianom. Ustala je Rada Naczelna pomocy młodzieży akademickiej.

Żadnych dodatkowych opłat za zabiegi lekarskie nie pobiera się.

Dodatkowo opłaca się tylko: fotografję Roentgena 15 zł. i prześwietlenie Roentgena 3 zł.

Opłata winna być wpłacona w dniu przyjazdu za miesiąc zgóry. Dalsze opłaty również za miesiąc zgóry. Dzień przyjazdu i odjazdu zalicza się w rachunku. Zaległości w opłatach są niedopuszczalne.

15.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego
Nr. OP. I. 60/a/2. Katowice, dnia 19 stycznia 1934

KOMUNIKAT

w sprawie wyniku konkursu Międzynarodowego Żeńskiego Fidac'u.

Zarząd Centralny Międzynarodowego Żeńskiego Fidac'u, z siedzibą w Paryżu, zorganizował w zeszłym roku dla młodzieży krajów wchodzących w skład Fidac'u, konkurs na temat „Czego można spodziewać się od dzisiejszej młodzieży dla zrealizowania pokoju światowego", w którym między innemi narodami wzięła udział i Polska.

Prezydjum Fidac'u Żeńskiego w Polsce dziękując młodzieży, która w tym konkursie brała udział, komunikuje, że wyniki na Polskę są następujące:

I. nagrodę — medal złoty — otrzymała Halina Mitkiewiczówna, ucz. kl. 5-ej Gimnazjum Państw. Żeńskiego w Lublinie,

II. nagrodę — medal srebrny — otrzymała Ewa Rendznerówna, ucz. kl. 8-ej Państw. Gimnazjum Żeńsk. im. M. Konopnickiej w Warszawie,

III. nagrodę — medal bronzowy — otrzymał Jerzy Głowania, uczeń IV. kl. Państw. Gimn. im. Mikołaja Reja w Kielcach.

Prezydium Fidac'u Żeńsk. w Polsce wyraża szczere podziękowanie wszystkim młodocianym uczestnikom konkursu i ma nadzieję, że młodzież polska przyczyni się z czasem do realizacji wielkiej i wniosłej idei Pokoju, stojąc jednocześnie na straży tak drogo okupionej wolności.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

16.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego
Nr. O.P. I-63/23. Katowice, dnia 19 stycznia 1934

KOMUNIKAT

w sprawie wydawnictwa „Szkoła Junaka".

W związku z akcją przygotowania całego społeczeństwa do obrony granic Kraju, którą wciela w czyn wojsko, oraz przysposobienie wojskowe, Państw. Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Ministerstwa Spraw Wojskowych, przystąpił do opracowania podstawowego dzieła zawierającego całokształt wiedzy, dotycz. wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego p. t. „Szkoła Junaka".

Podręcznik ten spełnić ma doniosłe zadanie budzenia wśród społeczeństwa wielkiej idei mocarstwowego rozwoju Polski i w tym celu winien być rozpowszechniony wśród urzędów państwowych, formacyj wojskowych, instytucyj i organizacyj społecznych, stowarzyszeń sportowych, harcerstwa i szkolnictwa, jako dzieło obowiązujące do użytku służbowego we wszystkich oddziałach i organizacjach P. W. Cena podręcznika zawierającego całokształt wyszkolenia P. W. i W. F. zawartego w pięciu następujących częściach:

Część I. „Strzelectwo"
Część II. „Walka"
Część III. i IV. „Wychowanie Fizyczne"
Część V. „Służba"

wynosić będzie w przedpłacie za cały cykl broszurowany . . . . . . zł 10,—
oprawny w płótno w 2 tomach . . zł 15,—
Kompleks specjalny, zawierający wyżej wymieniony cykl, oraz „Śpiewnik" (zbiór piosenek junackich) oprawny płótno w 3 tomach . . . . . . zł 20,—

„Szkoła Junaka", omawiając starannie i szczegółowo metody pracy w każdym z podanych wyżej działów stanowi nader cenną pomoc dla nauczyciela prowadzącego P. W. względnie W. F. w szkole i może być również wcielana do bibliotek szkolnych.

Zamówienia udzielać należy zgłaszającym się delegatom P. U. W. F. lub przesłać do przedstawicielstwa Administracji „Szkoły Junaka" (Oddział Śląski) Katowice, Dworcowa 18, biuro „Mar" telefon 1904.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

17.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Nr. I. Pol-27/34. Warszawa, dnia 12 stycznia 1934

KOMUNIKAT

w sprawie filmu propagandowego p. t. „Nie damy ziemi".

Ministerstwo zwraca uwagę dyrekcyj i kierownictw szkół na film o polskiem Pomorzu p. t. „Nie damy ziemi", celem zachęcenia młodzieży do korzystania zeń, gdy będzie wyświetlany w danej miejscowości na specjalnych porankach dla młodzieży.

Naczelnik Wydziału:
w z.:
(—) B. Kielski.

18.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publicznego.
Nr. O. P. I-71/7. Katowice, dnia 11 stycz. 1934.

KOMUNIKAT

w sprawie broszurki p. t. „Samoobrona przeciwgazowa ludności cywilnej".

Na terenie Katowic zawiązała się firma wydawnicza pod nazwą „Samoobrona Przeciwgazowa", której właścicielami są PP. Dr. Stępień i Gembalski. Firma ta wydała broszurkę p. t.: „Samoobrona przeciwgazowa ludności cywilnej", zawierającą według opinji fachowców szereg zasadniczych błędów w zakresie ratownictwa osób zatrutych gazami bojowemi i rozwinęła intensywną działalność specjalnie na terenie szkolnictwa śląskiego, powołując się na polecenia L. O. P. P.

Podając powyższe do wiadomości Urząd Wojewódzki stwierdza, że wydawnictwo to niema nic wspólnego z L. O. P. P. i w związku z tem przestrzega przed nabywaniem tego wydawnictwa.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer,**
Referendarz.

19.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publicznego.
Nr. OP. I-39/2.

KOMUNIKAT

w sprawie Powszechnego Uniwersytetu Korespondencyjnego.

Powszechny Uniwersytet Korespondencyjny w Warszawie w dążeniu do udostępnienia wszystkim samouctwa w możliwie szerokim zakresie uruchomił obecnie Kurs Gimnazjalny, oparty o nowe programy szkolne i zorganizowany według nowego ustroju szkolnictwa.

Opłaty w wysokości zł 25,— miesięcznie obejmują skrypty z wszystkich przedmiotów, nauczanie i ewentualnie uzupełniające konferencje instruktorów objazdowych.

Kurs Gimnazjalny ma specjalne zastosowanie dla pracowników umysłowych państwowych, samorządowych i prywatnych, którym brak świadectwa gimnazjalnego zamykał drogę do awansu i zajęcia bardziej odpowiedzialnego stanowiska.

Dokładnych i szczegółowych informacyj udziela na każde zapytanie Dyrekcja P. U. K. w Warszawie, Al. Róż Nr. 2, tel. 8-21-10.

Za Wojewodę:
(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

20.

O wydawnictwach.

Joseph Ponten: Der Meister. Wstępem oraz objaśnieniami zaopatrzył Herman Sternbach. (Biblioteczka Niemiecka. Serja II. Tomik 41). Ksiażnica-Altas, Lwów—Warszawa. 1933.

Idąc po myśli postulatów nowego programu i zgodnie z duchem współczesnej pedagogiki i dydaktyki wydała ostatnio Książnica - Atlas nowelę Józefa Pontena: Der Meister. Ponten należy do najwybitniejszych twórców niemieckich czasów obecnych. Zwłaszcza w noweli jest Ponten mistrzem niezrównanym, w prozie niemieckiej dziś może jedynym. Jedną z najdoskonalszych jego nowel jest: „Der Meister". Impuls do niej dała notatka ze starej kroniki, ale fakt, w tej notatce potomności przekazany, urósł w wyobraźni poety do znaczenia symbolu. Z nim wiążą się głęboko w istotę rzeczy wnikające, a pod względem wychowawczym wielce wartościowe zagadnienia, artysty, jego stosunku do życia, państwa, świata. Dawne zdarzenie autor pogłębił i zaktualizował, przenosząc je w czasy nowsze, w antagonizm pokoleń, w walkę utytułowanej miernoty z wrodzoną tężyzną.

„Der Meister" jest lekturą nietylko w wysokim stopniu zajmującą, lecz także wielce wartościową i pożyteczną.

St. Irzyk: Dzienny rozkład materjału naukowego dla I klasy publicznych szkół powszechnych Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. 1933.

Dzienny rozkład materjału naukowego winien mieć tytuł Dzienne dyspozycje i przygotowania lekcyjne, bowiem ten tytuł odpowiada jego charakterowi treści i układowi. Daje on nauczycielowi nietylko każdodzienne tematy lekcyjne ze wszystkich przedmiotów nauki szkolnej na cały rok, uregulowane odpowiednio miejscem, czasem i ze sobą sharmonizowane, ale równocześnie podając jedną z najprzystępniejszych metod nauczania, naprowadza na inne możliwości dydaktyczne, jakie nasunąć może tok lekcyjny. Publikacja ta stanowi jeden z warjantów zastosowania wskazań programowych do praktyki i pracy szkolnej, a zastępując mu programy i przygotowania lekcyjne, stanowi dla nauczyciela niezbędną pomoc przy nauczaniu i wychowaniu. I jeśli w której, to właśnie w I klasie, gdzie nauka szkolna odbywa się prawie bez podręczników, gdzie zacierają się granice poszczególnych przedmiotów i przedmioty te nie są oparte na podręczniku, gdzie nauka musi być specjalnie swobodnie a jednak celowo prowadzona, a poszczególne zagadnienia muszą być w odpowiedniej chwili uwzględnione, takie dzienne dyspozycje pracy nauczycielskiej stają się niezbędną pomocą.

Prof. Wł. Semkowicz: Rzeczpospolita Polska w dobie królów obieralnych. Stan polityczny z czasów króla Stefana Batorego (1582) z uwzględnieniem późniejszych zmian terytorjalnych do r. 1770. Podziałka: 1:3.000.000. 1933 r. Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa.

Mapa ta, będąca ostatnim wyrazem badań, które są jeszcze w toku, przedstawia obraz Polski w epoce jej największej potęgi mocarstwowej za króla Stefana Batorego (1582), dając jednak możność śledzenia rozwoju jej granic politycznych w ciągu całego okresu królów elekcyjnych, aż do przedednia rozbiorów. Na tle dyskretnie zaznaczonego terenu rzucają się w oczy barwne powierzchnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz otaczających ją mocarstw i lennictw, utrzymane w jasnych, estetycznych tonach. Granice Korony i Litwy, województw i ziem zarysowane są z możliwą dokładnością i uwydatnione barwnemi wstęgami. Mapa podaje główniejsze drogi oraz szlaki tatarskie, wyróżnia odpowiednim drukiem stolice państw, województw, ziem i powiatów, odznacza stolice kościelne wszystkich obrzędów, grody starościńskie oraz miejsca odbywania sejmików i trybunałów.

Pomimo bogactwa szczegółów, mapa jest zupełnie przejrzysta, nadając się do użytku zarówno w szkole jak i przy prywatnej lekturze historycznej. Zastąpi ona wyczerpaną już od szeregu lat podręczną mapę „Polski z r. 1771" tegoż autora.

E. Romer i T. Szumański: POLSKA, mapa fizyczna, podz. 1:1.000.000. Książnica-Atlas, Lwów-Warszawa. 1933.

Mapa przeznaczona jest do nauki geografji przedewszystkiem w kl. V. i VII-ej szkoły powszechnej. Z uwagi na to autorzy musieli wydatnie ograniczyć ilość jej informacyj, by nie obciążać ucznia zbędnemi dla toku nauki na tym stopniu szczegółami. Odnosi się to przedewszystkiem do sieci rzecznej, która uwzględnia tylko najważniejsze strugi wodne. Unikano także przeładowania w wyborze topografji oraz sieci drogowej. Podkreślić należy, że w dziedzinie podziału Polski na krainy naturalne zastosowano terminologię wprowadzoną przez projekt programu nauki geografji. Także w wyborze topografji i szczegółów sytuacyjnych mapy, kierowano się poszczególnemi jego punktami.

Pod względem graficznym położono w mapie tej duży nacisk na prostotę informacyj, generalizując z jednej strony wszystkie wniesione w mapę szczegóły niemal do schematu, z drugiej strony zaś dobierając znaki i barwy wyraźne czy też intensywne a łatwe do zidentyfikowania.

By udostępnić używanie tej mapy w możliwie największej ilości szkół powszechnych, skalkulowano jej cenę jaknajniżej, a mianowicie zł 4.80 od egzemplarza niepodklejonego w sprzedaży detalicznej.

Zeszyt I-szy tomu drugiego „Świata i Życia“. Ukazał się już zeszyt I-szy tomu II-go wydawnictwa „Świat i Życie“ (Książnica-Atlas). Zeszyt ten otwiera rok drugi tego zasłużonego wydawnictwa, które przez pierwszy czas swego istnienia zdobyło sobie szerokie uznanie wśród naszej czytającej publiczności.

Zeszyt I-szy tego rocznika ma treść niezwykle urozmaiconą i zajmującą. Dość powiedzieć, że o dyplomacji współczesnej pisze w tym numerze b. minister Spraw Zagranicznych **August Zaleski.** Młodzież nasza ma w ten sposób okazję dowiedzieć się, ze „Świata i Życia“ nietylko o dziejach dyplomacji (J. doc. **Dr. Feldman)** ale i o tem, jak się tę dyplomację robi w czasach dzisiejszych i to ze źródła najbardziej miarodajnego, bo od tego, który w dziejach naszej polskiej dyplomacji powojennej odegrał rolę tak wybitną.

W zeszycie I-szym wydawnictwa „Świat i Życie“ są dalej artykuły tak aktualne, jak choćby „Dywan“ (prof. dr. **Tadeusz Kowalski**), którego ukazanie się zbiega się niemal z otwarciem wielkiej wystawy dywanów w Muzeum Narodowem w Krakowie. Prześliczny a zarazem bardzo instruktywny artykuł **St. Wasylewskiego** „Dwory i dworki“ wprowadza młodego czytelnika w odległy nastrój zamierzchłych czasów.

Jak zwykle w wydawnictwie „Świat i Życie“ reprezentowane są niemal równomiernie wszystkie działy nauki i życia. W numerze niniejszym mamy więc np. zakończenie artykułu „Drukarstwo“ p. t. Drukarnia współczesna, w którym czytelnicy zapoznać się mogą ze współczesnym stanem techniki drukarskiej. W artykule „Drzewo i przemysł drzewny“ scharakteryzowano tę tak ważną gałąź naszego przemysłu. Nie mniej bogato zaprezentowane są w numerze niniejszym nauki przyrodnicze. Wymienić tu należy przedewszystkiem artykuł „Dziecko“ prof. dr. **M. Michałowicza,** w niesłychanie jasny i popularny sposób przedstawiający olbrzymią pracę, jaką organizm ludzki przebyć musi w okresie dzieciństwa. Poza „Dzieckiem“ w zeszycie I-szym wydawnictwa zwrócić należy uwagę na artykuły „Dziedziczności“ prof. **Dr. E. Malinowski** i „Dzieworodztwo“ prof. **Dr. J. Dembowski,** niesłychanie ciekawy przyczynek z dziejów przyrody żywej. Przyrodę martwą reprezentuje artykuł „Dźwięk“ **Dr. J. Rogoliński.**

Bogate ilustracje są jak zawsze prawdziwą ozdobą wydawnictwa.

Książki i czasopisma nadesłane do Redakcji.

Oświata Polska — Dwumiesięcznik Zjednoczenia Polskich Towarzystw Oświatowych z dodatkiem p. n. Poradnik Bibljoteczny Nr. 5 z 1933 r. — Redakcja: Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 7 m. 4.

Treść numeru: St. Sedlaczek — Wychowanie przywódców i środowisk kierowniczych, Dr. M. Wachowski — Hitleryzm wobec oświaty pozaszkolnej, J. K. — Oświata pozaszkolna w budżecie państwowym. Materjały. Literatura, Kronika oświatowa. Czasopisma.

Ogniskowiec — Dwutygodnik Okręgu Śląskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego Nr. 20—21 z dnia 20 grudnia 1933 r. z dodatkiem kwartalnym p. n. Ziemia Piastowska. Redakcja: Katowice, ul. Pocztowa 11.

Przegląd Pedagogiczny — Organ Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych T. N. S. W. pod redakcją Henryka Gallego. Nr. 3 z dnia 3 lutego 1934 r. Redakcja: Warszawa, ul. Bracka 18.

Młody Polak. Dwutygodnik Ilustrowany dla Młodzieży Polskiej Nr. 1 z dnia 15 stycznia 1934 r. Rok wyd. X. Redakcja: Rybnik, ulica Stawiska 21.

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego w Katowicach.